



Datum

2026-03-06

Adress

205 80 Malmö

Diarienummer

FSN-2025-6112

Yttrande

Till

Kommunfullmäktige

Hållbarhetsrapport - En fördjupad analys av unga Malmöbors fritid STK-2023-972

Funktionsstödsnämnden föreslås lämna följande yttrande:

Sammanfattning

I yttrandet presenteras pågående och planerade åtgärder och samverkansformer som funktionsstödsnämnden arbetar med för att stärka en jämlik fritid för barn och unga med funktionsnedsättning.

I yttrandet lyfts också övriga synpunkter och medskick till arbetet för en jämlik fritid i staden.

Redovisning

Övergripande om arbetet för en jämlik fritid för barn och unga

Funktionsstödsnämnden ansvarar för insatser enligt LSS, SoL, inom socialpsykiatri samt hälso- och sjukvård till förvaltningens målgrupper. I ansvaret ingår till exempel också anhörigstöd och organisationsstöd. Vissa insatser enligt LSS, som även omfattar barn och unga, syftar till att ge stöd i vardagen och i att kunna ta del av samhällets gemenskap och utbud, såsom kontaktperson, avlösarservice och ledsagarservice. Insatserna är viktiga för att skapa sociala relationer och få en mer stimulerande och aktiv fritid. I andra insatser som korttidsvistelse, helgvistelse och LSS-boende för barn och unga arbetar verksamheten löpande för att möjliggöra och motivera till deltagande i aktiviteter utifrån individuella önskemål och behov.

Funktionsstödsnämnden fördelar även varje år ekonomiskt stöd till civilsamhällets organisationer med verksamhet inom funktionsstöds- och äldreområdet. Flera av de organisationer som får bidrag arbetar också för att främja barn och ungas aktiva fritid. Vidare ingår funktionsstödsförvaltningen i ett IOP med föreningen och parasportorganisationen Föreningen idrott för handikappade (FIFH) Malmö.



Syftet är att bidra till ökad självständighet och förbättrad hälsa för barn, unga och vuxna med funktionsnedsättning. Samarbetet syftar även till att sprida FIFH:s kompetens inom Malmö stad till fler målgrupper. Nämnden arbetar även för att möjliggöra för föreningar att finnas med på fler arenor i staden genom en stärkt samverkan med andra nämnder som fritidsnämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden och förskolenämnden.

Konkreta åtgärder som bidrar till en mer jämlik fritid

Flera insatser och samarbetsformer pågår och är planerade för att förbättra tillgängligheten och möjligheterna att delta i fritids- och kulturaktiviteter. Inom nämndens verksamheter arbetar kontaktpersonsverksamheten och ledsagarverksamheten med mikrosajter för kontaktpersoner och ledsagare som bland annat innehåller en kalender med aktuellt utbud och möjlighet att tipsa om aktiviteter.

Nämndens barnenhet samarbetar med biblioteken där möjlighet finns för verksamheterna att låna kluster av böcker och annan media så att detta finns tillgängligt för barn och unga i verksamheterna. Korttids- och boendeverksamheterna samarbetar också med kulturskolan Mazetti, där det finns anpassade dagar där barn och unga med funktionsnedsättning kan testa på olika aktiviteter. I dessa verksamheter finns också ett pågående samarbete med ideella föreningen och scenkonstgruppen Kollaborativet i Malmö. Målgruppen för Kollaborativets aktuella projekt med förvaltningen är barn och unga med flerfunktionsnedsättningar som sällan eller aldrig tar del av konst- och kulturupplevelser på fritiden tillsammans med deras familjer. Aktiviteterna genomförs i verksamheterna och syftar till att öka delaktighet och synlighet i kulturlivet bland de barn och unga med funktionsnedsättningar som sällan närvarar vid offentliga kulturupplevelser.

Pågående samarbeten fortsätter under 2026 för att öka deltagandet i aktiviteterna och bidra till en mer jämlik fritid för förvaltningens målgrupper.

Ett mer tillgängligt fritids- och kulturutbud

Ett pågående samarbete mellan funktionsstöds-, fritids- och kulturförvaltningarna ska göra stadens kultur- och fritidsutbud mer tillgängligt och känt för Malmöbor med funktionsnedsättning. Detta sker genom att samla, synliggöra och utveckla befintliga och nya insatser för och med Malmöbor med funktionsnedsättning. En viktig del i arbetet är att göra kommunikationen och informationen om kultur- och fritidsutbudet mer tillgängligt. Insatserna ska underlätta för barn och vuxna med funktionsnedsättning att hitta och ta till sig information om utbudet.

Samverkan syftar till att stärka målgruppernas möjlighet till en meningsfull fritid och rätten att utifrån sina förutsättningar delta i kulturliv, idrott och andra hälsofrämjande fritidsaktiviteter.



Under 2025 har de tre förvaltningarna tillsammans med stadskontoret integrerat en tillgänglighetsfiltrering i Malmö stads evenemangskalender och arbetat med att höja kompetensen bland arrangörer av evenemang. Det pågående arbetet med en samlingswebbsida på malmo.se, som ger en översikt över stadens kultur- och fritidsutbud, färdigställs och lanseras under 2026. Arbeta kommer därefter ske utifrån kommunikationsplan för att synliggöra sidan internt och externt. Funktionsstödsförvaltningen ska även öka de interna verksamheternas kunskap om stadens föreningar samt tillgänglighetsanpassade kultur- och fritidsutbud. Detta görs genom regelbundna informationsinsatser och inriktningen om att en aktiv fritid främjar hälsan.

Arrangemang för jämlik fritid och hälsa

Tillsammans med civilsamhället bidrar funktionsstöds-, fritids- och kulturförvaltningarna i arbetet med större evenemang såsom Special Olympics Sweden Invitational Games och Funkisfestivalen. Special Olympics är ett internationellt idrottsevenemang för barn, unga och vuxna med intellektuell funktionsnedsättning, som 2026 arrangeras av Parasport Sverige i samarbete med Malmö stad.

Funktionsstödsförvaltningen ska verka för att så många som möjligt inom dess målgrupper kan ta del av Special Olympics 2026 och det tillhörande hälsoprogrammet. Information kommer spridas internt och behov kommer samlas in från verksamheterna för att underlätta deltagande. Identifierade behov ska delas med fritidsnämnden för att stödja extern information och undanröja hinder för deltagande.

Nylansering och utökning av Malmönyckeln

Malmönyckeln fyller en viktig funktion i att göra stadens kultur- och fritidsliv tillgängligt för funktionsstödsnämndens målgrupper, och är ett verktyg som underlättar för deltagande i aktiviteter. Malmönyckeln tillhandahålls av funktionsstödsnämnden och kan användas av barn och vuxna med LSS-insats och möjliggör för en stödperson att följa med gratis på fritids- och kulturaktiviteter i Malmö. De senaste åren har fler aktörer anslutit sig till Malmönyckeln, och arbete pågår för att få in fler arrangörer och fler aktiviteter som är riktade till barn och unga. I början av februari lanserades en ny sida, en mikrosajt knuten till malmo.se, som är både mer lättöverskådlig och visuellt mer tilltalande. På den nya sidan är utbudet sorterat efter teman. Under varje tema finns arrangörerna listade med en länk till aktiviteten och en länk till en beskrivning av tillgängligheten. Arbetet fortsätter under 2026 och har också utökats genom att Malmöbor med insatsen ledsagning enligt SoL kan ansöka om Malmönyckeln.



Samling för tillgängliga livsmiljöer

Ett samarbete pågår också mellan funktionsstödsnämnden, servicenämnden, stadsbyggnadsnämnden och tekniska nämnden gällande att kraftsamla kring tillgängliga livsmiljöer för att gemensamt kunna stärka Malmöbons möjlighet att vara självständig och delaktig i samhällslivet. Arbetet innefattar bland annat lokaler, vilket även kan komma ha påverkan på fritids- och kulturaktiviteter. Under 2026 genomförs fem gemensamma aktiviteter. Aktiviteterna inom samarbetsprojektet för tillgängliga livsmiljöer startar upp i januari och omfattar insatser inom (1) universell utformning genom stadsbyggnadsprocessen, (2) hörslingor i receptioner och möteslokaler, (3) kompetenshöjande insatser inom tillgänglighetsområdet, (4) tillgängliggörande av Malmö stads e-tjänster, samt (5) information om tillgänglighet i Malmö stads offentliga miljöer. Funktionsstödsförvaltningen har ett utökat ansvar för aktivitet tre och fem samt övergripande projektledning.

Strategiskt samverkansforum i uppstart

Funktionsstödsnämnden tog 2025 del av och lämnade synpunkter på ärendet ”Uppdrag budget 2024 - i nära samarbete med civilsamhället, ta fram en samverkansmodell för att fler barn ska ha ett aktivt fritidsliv STK-2024-181”. Uppdraget var gemensamt mellan grundskolenämnden, fritidsnämnden och kulturnämnden. I rapporten föreslogs att ett strategiskt samverkansforum mellan förvaltningarna bildas för att skapa en helhetssyn i stadens gemensamma ambitioner för att öka jämlikheten i barns och ungas deltagande i kultur- och fritidsverksamheter. Syftet är att optimera och möjliggöra bättre förutsättningar i befintlig samverkan samt öka tydligheten i redan pågående processer. För en heltäckande representation, utifrån ansvar för arbetet med att skapa aktiv fritid för barn och unga, föreslogs att även funktionsstödsförvaltningen och gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen adderas till detta samverkansforum. Funktionsstödsnämnden är positiv till detta och att funktionsstödsområdet finns med i de berörda nämndernas återrapportering för att fler barn ska ha ett aktivt fritidsliv.

Lokal utveckling

Funktionsstödsnämnden deltar i det stadsövergripande arbetet med lokal utveckling genom utvecklingsgrupper i lokalområdena samt kraftsamlande insatser. Nämnden bidrar med kunskap kring inkludering, delaktighet och förutsättningar för barn och vuxna med funktionsnedsättningar, vilket är centralt utifrån att nämndens målgrupper finns i hela staden och ofta löper större risk att drabbas av socioekonomisk utsatthet. Det strategiska samverkansforumet kopplat till ökad jämlikhet i barns och ungas deltagande i kultur- och fritidsverksamheter föreslogs även att integreras som en del av den samordning och samverkan som sker i Lokal utveckling med hänsyn till att ta vara på befintliga forum.



Övriga synpunkter och medskick

Samverkan mellan stadens olika aktörer är avgörande för att kunna stärka tillgången till en jämlik fritid för barn och unga med funktionsnedsättning. Funktionsstödsnämnden är en del i staden som tillsammans med andra förvaltningar, regionen, civilsamhälle och näringsliv har ansvar och som inom sina uppdrag kan påverka förutsättningarna, rättigheterna och livsvillkoren för barn och unga med funktionsnedsättning. Det är viktigt att respektive aktörs insatser och processer är anpassade för att möjliggöra insatser och att kunna möta olika individers olika förutsättningar, behov och funktionsförmåga. För att möjliggöra en stad med ett utbud öppet för alla krävs att arbetet med tillgänglighet och universell utformning stärks och genomsyrar samtliga nämnders uppdrag och verksamhet. Det finns fortsatt många hinder som behöver undanröjas för att öka den fysiska, kognitiva, psykosociala, kommunikativa och informativa tillgängligheten i staden kopplat till en jämlik fritid för barn och unga.

Detta bekräftas också av de sammanfattande slutsatser och rekommendationer som FN-kommittén för konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (CRPD) gav till Sverige 2024. Kommittén lyfter bland annat sin oro över det ojämna deltagandet i kultur- och fritidsverksamhet och de hinder som gör det svårare för personer med funktionsnedsättning att få tillträde till rekreation, fritidsverksamhet och idrott, särskilt för personer med intellektuella, neuropsykiatriska och psykiska funktionsnedsättningar och barn med funktionsnedsättning. En av rekommendationerna är därför att säkerställa tillgängliga idrotts-, rekreations-, kultur- och fritidsverksamheter. Vidare rekommenderar kommittén att främja universell utformning på alla nivåer utifrån att det saknas åtgärder för att integrera universell utformning inom alla områden av livet. Funktionsstödsnämnden ser ett behov av samverkan i staden och med berörda nämnder kring FN:s rekommendationer.

Nämnden vill också framhålla att kunskap om barns olika funktionsnedsättningar och kommunikationsstöd bör vara ett prioriterat område för alla verksamheter i Malmö stad som möter barn i sitt arbete och/eller har påverkan på stadens fritids- och kulturutbud. Genom ökad kunskap och kompetens kan bemötandet och samtalen med barn och unga med funktionsnedsättning i Malmö stärkas, och möjligheterna till delaktighet och inflytande för barnen öka.

Funktionsstödsnämnden vill även lyfta att många barn och unga med funktionsnedsättning och deras familjer har sämre hälsa, sämre ekonomi, sämre levnadsvillkor och lever med högre belastning och stress än andra. Detta medför att det inte alltid finns kapacitet, resurser, ork eller möjlighet att delta i aktiviteter, ta till sig information eller möjliggöra för deltagande. Nämnden ser detta som ett stort hinder för möjligheten till en jämlik fritid för barn och unga med funktionsnedsättning, och vill därför framhålla behovet av kompensatoriska aktiviteter för barn och familjer som



inte har de ekonomiska möjligheterna eller av andra anledningar inte kan delta i ordinarie aktiviteter.

Det finns också behov av aktiviteter som öppnar lite innan eller håller öppet längre för barn och familjer med funktionsnedsättning, då ordinarie öppettider med mycket folk och intryck inte alltid är fungerande för målgruppen. Ett exempel är bibliotek i Malmö som har extraöppet för barn och unga med NPF (neuropsykiatrisk funktionsnedsättning) och deras familjer. Även Kul i Malmö och Vinterdröm i Folkets park har öppnat upp aktiviteter lite tidigare för personer i behov av detta. Nämnden ser ett behov av ytterligare samverkan för att systematisera detta arbete i staden så att fler aktörer kan arbeta med anpassade aktiviteter och öppettider samt andra åtgärder som främjar tillgängligheten och möjligheterna till en mer jämlik fritid för barn och unga med funktionsnedsättning.

Ordförande

Roko Kursar

Handläggare

Helena Paulsson

[Här anger du om det finns reservationer/särskilda yttranden.]